

Plaats: Suriname, Tijd: 1898-1902, Fotograaf: C.J. Chapman

Javanen in Suriname

Een groepje Javanen. Een foto uit *Album van Suriname*, dat in het Rijksmuseum bewaard wordt.

In 1890 kreeg de Nederlandse Handels-Maatschappij toestemming om honderd contractarbeiders op Java in Indonesië te werven voor de plantages in Suriname. De eerste Javanen werden, na een lange zeereis via Amsterdam, te werk gesteld op de suikerplantage Mariënborg. De reden om arbeiders uit de eigen kolonie te halen was de ontevredenheid van de Surinaamse planters en de overheid over de eerder uit India 'geïmporteerde' Hindoestaanse werkers. De Britse regering

bleef namelijk veel zeggenschap houden over deze Britse onderdanen. Vanaf 1894 voeren bijna jaarlijks schepen vol Javaanse, overwegend jonge, ongehuwde, mannen en vrouwen van 'de Oost naar de West'. Tot 1939 werden zo ongeveer 33.000 contractarbeiders naar Suriname verscheept. Na afloop van hun contract kregen ze van de overheid een stuk land, waardoor veel Javanen werkzaam bleven in de (kleinschalige) landbouw. De immigratie van Javanen stopte abrupt bij het begin van de Tweede Wereldoorlog. De vaak ongeletterde Javanen bleven geïnteresseerd op Java en op hun eigen gemeenschap. Ze leefden meestal in kleine

dorpen waar ze hun Javaanse en islamitische tradities in stand hielden. In de loop van de vorige eeuw trokken ze steeds meer naar Paramaribo, waar ze onder meer *warungs* (eethuisjes) begonnen. Suriname is het enige land in Zuid-Amerika met duidelijk herkenbare Javaanse cultuurelementen.

Bronnen

Suriname tentoonstelling,
Nieuwe Kerk Amsterdam